

De amfibieën- en reptielen krant van Limburg

Mededelingenblad van de
Herpetologische Studiegroep Limburg
van het
Natuurhistorisch Genootschap in Limburg

RAVON

HERPETOLOGISCHE STUDIEGROEP LIMBURG

Voorwoord

Het veldseizoen zit er weer op. En terwijl onze herpetofauna de winterrust ingaat is er voor ons HSL-leden nog genoeg te doen en te beleven! De jaarlijkse Varia-avond staat weer voor de deur en Denis Frissen laat ons weten dat deze duidelijk anders is dan anders! De uitnodiging voor deze speciale avond is trouwens ook al eerder verstuurd. Er wordt momenteel door de atlasredactie hard gewerkt aan het Limburgse atlasproject. Ton Lenders geeft verderop in dit krantje tekst en uitleg hierover en roept iedereen op om zijn of haar waarnemingen, zelfs de meest recente (dus ook nog van dit seizoen!) door te geven. Daarnaast vertelt Jack Theelen over z'n ervaringen van de afgelopen (slechte?) zomer met gladde slangen en heeft Harry van Buggenum de zeer goed bezochte excursies van afgelopen seizoen eens op een rijtje gezet.

Wellicht tot ziens bij de Varia-avond!

Victor van Schaik (red.)

COLOFON

Herpetologische Studiegroep Limburg

De Herpetologische Studiegroep Limburg (HSL) werd 2 februari 1979 opgericht. De HSL stelt zich ten doel de inheemse Limburgse herpetofauna (amfibieën en reptielen) te beschermen in de ruimste zin van het woord.

Vanaf de oprichting wordt getracht met doelgerichte acties de bestaande biotopen voor amfibieën en reptielen te behouden danwel te herstellen. De Herpetologische Studiegroep besteedt daarnaast veel aandacht aan de voorlichting omtrent de biologie van reptielen en amfibieën.

De amfibeën- en reptielenkrant van Limburg

De amfibieën- en reptielenkrant van Limburg verschijnt tweemaal per jaar en wordt zoveel mogelijk verzonden per e-mail. Van personen waarvan geen e-mail adres bekend is, wordt een printversie opgestuurd.

U heeft een printversie ontvangen, maar u beschikt over e-mail? Geef u e-mail adres door aan onze redactie: herpetofauna@nhgl.nl

Redactie

Opmerkingen over of bijdragen voor de herpetokrant kunt u opsturen naar Denis Frissen (herpetofauna@nhgl.nl). Kopij voor de 1e amfibieën- en reptielenkrant van 2009 dient voor 15 februari 2009 te zijn aangeleverd bij de redactie.

Bestuursleden HSL

P. Puts (voorzitter)
Houtstraat 137
6105 BH Pey-Echt

D. Frissen (secretaris)
Hemelrijkstraat 6
6301 AK Valkenburg

J. Theelen
Eelserstraat 18
5986 AP Beringe

J. Hermans
Hertestraat 21
6067 ER Linne

V. van Schaik
Hoosveld 56
6075 DB Herkenbosch

H. van Buggenum
Rijdsraat 118
6114 AM Susteren

P. Geukemeyer
Op den Oort 1
6095 EB Baexem

Uitnodiging Varia-avond!

Op vrijdagavond 14 november 2008 a.s. organiseren de Zoogdierenwerkgroep en de Herpetologische Studiegroep een gezamenlijke VARIA-AVOND.

Op deze avonden worden korte voordrachten gehouden door:

Johannes Regelink over de opmars richting westen van de Grote bosmuis;
Bert Morelissen over vangstervaringen van Wezels die hij in Duitsland opdeed;
Jean Creuwels en Rian Pulles over hun waarnemingen aan Eikelmuizen en door hun aangetoonde voortplanting;
Daarnaast zal Martijn Dorenbosch een langere lezing over de Zandhagedis in Limburg verzorgen.

Graag willen we jullie uitnodigen om de avond bij te wonen. Zijn er nog leuke waarnemingen of grappige anekdotes te vermelden van afgelopen veldseizoen, meldt ze dan even bij de voorzitter van de avond. De avond de start om 20.00 uur, in het GroenHuis te Roermond.

Groeten, tot de 14^e !!

Denis Frissen
secretaris a.i.
Herpetologische Studiegroep

Nieuws van de Atlas-redactie

Na verdere tegenslagen is het databestand dat de grondslag vormt van de nieuwe herpetologische verspreidingsatlas nu op orde. Op basis van het gecorrigeerde databestand worden nieuwe statistische analyses doorgevoerd. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de gegevens tot 2007. Om de atlas zo actueel mogelijk te houden worden in de verspreidingskaarten de waarnemingen tot en met 2008 weergegeven.

De verschillende soortteksten zijn grotendeels geredigeerd en op elkaar afgestemd. Nadat de nieuwe analyses zijn uitgevoerd worden de teksten geactualiseerd en ter becommentariëring aan de schrijvers toegezonden. Verder wordt er momenteel aan de algemene en inleidende hoofdstukken geschreven en is de fotostudiegroep bezig met het verzamelen van het fotomateriaal.

In deze fase worden de werkzaamheden geheel uitgevoerd door een vierhoofdig redactieteam dat overigens nu goede vorderingen maakt. Door onverwachte veranderingen in de privé-situatie

van twee van ons is er een behoorlijke vertraging opgetreden ten opzichte van de planning. Zo is onlangs als gevolg van een verhuizing naar Overijssel de beschikbaarheid van Jacob van der Weele, die als gegevenscoördinator een belangrijke rol speelt, substantieel verminderd. Harry van Buggenum heeft inmiddels veel werk van hem overgenomen. Verder is de geplande inzet van Rob Geraeds in 2008 beperkt geweest vanwege een langdurig ziektegeval in de gezinssfeer. Om de genoemde redenen zijn we genoodzaakt geweest om de planning van het project aan te passen. We gaan nu uit van afronding van het project op het eind van het jaar 2009.

Het bestuur van het Genootschap heeft een verzoek bij de provincie ingediend om de uiterste publicatiedatum van de atlas uit te stellen tot september 2009. Dit om de toegezegde subsidie veilig te stellen.

Ieder nadeel heeft zoals bekend ook zijn voordelen. We hebben een beter inzicht gekregen in het databestand en de toepasbaarheid daarvan. Dit heeft geleid tot meer verantwoorde bewerkingen die ten goede komen aan de kwaliteit van de atlas. Tevens is het mogelijk de atlas helemaal te actualiseren.

Met vriendelijke groeten,
namens de redactie,

Ton Lenders

Oproep !!

Lever nog voor het einde van het kalenderjaar alle verspreidingsgegevens in van de laatste jaren. Voor de verspreidingskaarten in de atlas worden de gegevens tot en met 2008 gebruikt. Afhankelijk van de kwaliteit en de vergelijkbaarheid worden de laatste gegevens ook nog meegenomen bij de berekeningen.

Slechte zomer?

Afgelopen zomer heb ik veel mensen horen klagen over 't weer.

Aangezien ik zelf niet zo gecharmeerd ben van temperaturen die richting de 30 graden lopen (of zelfs daarboven), en dat ik ook geen probleem heb met op z'n tijd 'n buitje regen, was de zomer van 2008 naar mijn idee zo gek nog niet.

Een echte Hollandse zomer, niet overdreven warm en op z'n tijd wat nattigheid.

Buiten het feit dat ondergetekende zich goed voelde bij deze weersomstandigheden, had dit weer nog een ander voordeel, zoals hieronder zal blijken.

Op 19 juli bracht ik een bezoek aan de Groote Peel.

Het was ongeveer 18 graden en afwisselend zonnig en bewolkt met af en toe een flinke bui regen. Tijdens mijn aankomst bij het gebied begon het flink te regenen en moest ik 'n minuut of 10 in mijn auto blijven zitten.

Nadat de bui over was getrokken ging ik het terrein in, en binnen niet al te lange tijd kwamen alweer de eerste zonnestralen.

Ik dacht nog dit is ideaal weer voor een Gladde slang te spotten.

Dit nog overdenkend zag ik langs het wandelpad een opgerolde "drol" liggen, een typische verschijningsvorm van de Gladde slang.

Het was een volwassen beest waarvan de witte ogen aan gaven dat het dier op vervellen stond.

Diezelfde middag volgden er nog 3 waarnemingen, 2 adulte en 1 subadult dier, allen langs en een zelfs op het wandelpad.

Enkele dieren waren vrij donker gekleurd, waardoor de typische tekening van de Gladde slang iets minder duidelijk aanwezig was (zie foto).

Dat het zonnen op of langs de paden niet zonder risico is werd bevestigd door de vondst van een dood exemplaar van een adult dier dat waarschijnlijk geklepeld was bij het maaien van de paden. Tijdens een later bezoek aan dit gebied, onder vergelijkbare weersomstandigheden, vond ik weer enkele zonnende exemplaren.

Normaal gesproken moet ik vrij veel moeite doen om een Gladde slang te vinden.

Bij het weer van afgelopen zomer kostte het beduidend minder moeite.

Misschien 'n idee om volgend seizoen eens 'n gebied te bezoeken wat potentieel geschikt lijkt voor Gladde slang of waar uit het verleden ooit waarnemingen gedaan zijn.

Bij een bezoek onder bovengenoemde weersomstandigheden is er een reële trefkans (mits er beesten in het gebied zitten).

Mogelijk krijgen we er zo weer wat stippen bij op de verspreidingskaartjes.

Nu nog wachten op een "slechte zomer".

Jack Theelen.

Verlagen excursies 2008: een topjaar qua aantal deelnemers.

Zaterdag 29 maart: De Krang (de "soep-excursie")

Organisatie: Harry van Buggenum & Toon v.d. Eijnde (Vereniging Natuurmonumenten).

Aanwezig: 14 personen (HSL en de nieuwe amfibieënwerkgroep van IVN-Weert)

Aangetroffen: Gewone pad, Bruine kikker, Bastaardkikker, Kleine watersalamander, Kamsalamander, Alpenwatersalamander

Zaterdag 12 april : Tienrayse en Swolgender heide

Organisatie: Henk Heijligers

Aanwezig: 3 personen

Aangetroffen: Gewone pad, Bruine kikker, Heikikker, Bastaardkikker, Kleine watersalamander (o.a. neotenen), Levendbarende hagedis

Zaterdag 26 april Herpetologisch onderzoek Nationaal Park de Grootte Peel

Organisatie: Harry van Buggenum en Piet Zegers

Aanwezig: 17 deelnemers

Aangetroffen: Gewone pad, Bruine kikker, Bastaardkikker, Poelkikker, Kleine watersalamander, Vinpootsalamander, Levendbarende hagedis (heikikker, red.)

Zaterdag 17 mei : **Mergelgroeves - Zuid Limburgse padden**

Organisatie: Denis Frissen

Aanwezig: 18 deelnemers

Aangetroffen: Kleine watersalamander, Alpenwatersalamander, Gewone pad, Bruine kikker, Bastaardkikker, Geelbuikvuurpad, Vroedmeesterpad

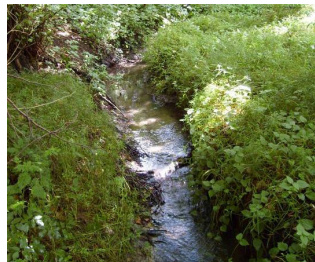

Zaterdag 21 juni: **Vuursalamander Zuidelijk Zuid-Limburg**

Organisatie: Harry van Buggenum

Aanwezig: 16 deelnemers

Aangetroffen: Kleine watersalamander, Alpenwatersalamander, Bruine kikker, Bastaardkikker, Gewone pad (helaas geen Vuursalamander)

Zaterdag 13 september **Traditionele adderexcursie op de Meinweg**

Organisatie: Ton Lenders (alleen voor leden HSL)

H. van Buggenum